

Szerkesztői iroda:

Nagyenyeden

A KIADÓHIVATALBAN

hová

lap szellemi részét illető

közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése

hová

az előfizetések és hirdetések

bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatkak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy

vidékre postán küldve

egész évre 4 frt.

félre . . . 2 frt.

negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy

ennek helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KÖZÉRDEK”

VII-ik évfolyamára.

Az új év közeledésével ismét vármegyénk és városaink közönségéhez fordulunk szives pártolásért. A folyton haladó, folyton fejlődő hírlapirodalom mind inkább kezdi megvonni az „országos” és „helyi” érdekek képviselőinek természetes határait s ez érdekek organumai is mind helyesebben fogják fel hivatásukat, — úgy azonban, hogy a megyei és városi általános érdekek megmaradván saját hatáskörükben, — az országos közérdekkel ellentétben nemcsak ne jöjjenek, hanem az ország egyes részeinek magasabb céljoktól vezérelt tevékenysége által épen fokoztassék az országos fontosságú érdekek javára megindított mozgalom.

A helyi érdekű sajtónak ez elvet kell szemelőtt tartani. — Kötelessége az öntevékenységet helyi érdekeink javára felkelteni, buzdítani s ezen sok oldalú tevékenység munkásainak tért és alkalmat adni eszméik, nézeteik kifejtésére. — De résen kell lennie másfelől, hogy minden oly irányu mozgalom mellőztessék, mely hazánk közjavanak, nemzetünk egyetértésének, polgáraink általános anyagi és szellemi fejlődésének s a magyar alkotmányos szellemnek bármely tekintetben hátrányára szolgál.

Lapunk fennállása óta ez elvek vezéreltek bennünket; — anyagi jutalmat nem várva, e czélra szenteltük fáradozásainkat szóval és tollal egyaránt. De jól ismerjük erünk gyöngeségét is és épen azért kérjük lapunk tisztelt pártolóit, hogy méltóztatassanak anyagilag és szellemileg egyaránt támogatni törekvéseinket, hogy vármegyénk s városaink közönsége minden rendű érdekeinek a lehető legjobb szolgálatokat tehessünk közigazgatási, társadalmi és közgazdasági téren egyaránt.

Nagyenyed, 1887. évi december havában.

A „Közérdek” szerkesztősége

Dr. Magyari Károly. Szilágyi Farkas.

Török Bertalan.

A „KÖZÉRDEK” előfizetési ára:

Egy évre 4 forint.

Fél évre 2 „

Negyedévre 1 „

Wokál János, kiadó.

Karácson.

„Dicsőség magasságban az Istennek, e földön békeség és az emberekhez jóakarati!”

Kiről annyi jósnak zengett ihlett szája

Megszületett, érzem, Judának királya

Kicsiny Bethlehemben.

Ma teljesedett be egy magasabb világ, egy magasabb és szentebb élet után vágyódó eme sejtelem: „Új eget és új földet várunk, melyben lakozik az igazság!” Ma az ige testté, az ember emberré lett s ott, hol ezelőtt kétezer évvel csak önhasonlóság, kételkedés, hitetlenség és tudatlanság terjesztette szét rémletes szárnyait: ma áldozatkészség és nemesség, hit és bizalom, tudomány és művészet, megszentelődött vágyak és remények hirdetik, hogy: „megszületett a megtartó, az Úr Krisztus, a Dávid városában.

Megszületett a megtartó s születését milliók, meg milliók inneplik szentséges örömben.

De hát, vajjon nekünk, kik emlékére szintén ünnepet ülünk, megszületett-e? Vajjon az az örök igaz eszme, melyet a karácson oly fennem prédikál, bennünk is lángol, bennünk is alakot és életet nyert-e?

Vajha úgy lenne!

Szemeim előtt századok hosszú sora vonul végig s mindenütt látom a ma született Jézust, a mint az elvadult erkölcsöket megszelídíti, a féktelen szenvedélyeket megbabolazza. Látom az ő és új világ, az ő és új-szövetség forduló pontján, az ő világ sirja mellett, az új világ bölcsőjénél. Látom az apostolok, a reformátorok, a vértanúk, a nagyok és dicsők oldala mellett, a mint igéjének szavával, isteni szellemének világával lángot gyújt szívökben. Látom mindenütt, hol a szeretet, az igazság s az emberi lélek legrágább kincse: a szabadság ül diadalt az önkény és erőszak felett.

De nem látom minden keresztyén szívében.

Manapság olyan elveket kezdünk hangoztatni,

hogy mi, mint az újkor szülöttei, kinőttünk a regék és a mondás gyermekkorából s épen ezért nincs szükségünk vallásra, hitre . . . — elég, ha családi, társadalmi és hazafiai kötelességeinket betöltjük s az erkölcsös életfolytatásban magunkat gyakoroljuk.

Magam is azt tartom, hogy az emberiség férfikorra jutott, de ne feledjük, hogy épen az által jutott érettségre, a mit most a regék és a mondák elvetésével, szintén elvet, a mit hiu önteltségében, félszeg tudósításában, sárral dobál be és hamisnak kürtöl.

Jól van! De annyit mondhatok, kedves olvasó, hogy boldog és megelégedett csak úgy lesz rád nézve az a karácson, ha a Jézus születése te benned ismétlődik, ha nemcsak nyelvel és ajakkal, de tiszta szívvel hirdeted azt a nagy örömet, hogy ma született a megtartó.

Gondolkozz erről!

Boldog inneplést!

Z.

A történelem tanítja, hogy a scythák Dariusnak egy egeret, egy békát, egy madarat és öt nyilat küldöttek, akarván ezáltal jelezni: ha csak a nagy hatalmu király föld alá bujni, víz alá merülni, vagy a légben elrepülni nem fog, nyilak hatását ki nem kerülendi. A költő értelmében mi is, mint a féle scytha fajták, ünnepünk szentélye, az 50 éves jubilaris nagy papnak hódolatteljesen sietünk kijelenteni: habár ő nagy geologus, neptunista s astronomus és így a nagy természet titkaiban is fenkölt szelleme behatóan ismeri, de jelen alkalommal bármennyire is magára szorítsa a szerénység fátyolát, fűrésző tekintetünk őt mindenütt megtalálja. De mit beszélnek „fűrésző tekintetünk”? . . . Őt, kinek tényei egyház, társadalom s államban ragyogó színben tündökölnék, keresztelni, fűrészni annyi volna, mint épszemű embernek heves nyári napon nap után kutatni . . . N a g y o k a t csak „N a g y o k h o z” lehet hasonlítani: Cicero nagy

TÁRCZA.

Angyal hozta az ördögöt, ördög vitte el az angyalt, vagy: a karácsonfa, mint házasság-közvetítő.

Csótár Mihály uram boldog ember volt a maga fel fogása szerint. A szenvedést, nélkülözést még kiskereskedő korában ellejejtette, a mikor egy lönyeremény incassálása aktiváit annyira kerekre biztatta, hogy minden passívája néhaivá vált s belőle ur és megyei virilis lett. Régi, merész álma valósult meg; most már teljes joggal megvárhatta a nagyságos czimet cselédeitől és adósaitól. — Egyőbiránt két virilisi mivolta volt. Egyiknek sem ő volt az oka. Az egyik a teremtés nagy tervezetében úgy volt előirányozva, a másik a sors könyvében volt megírva. A családtagok között is ő volt az egyetlen virilis azon könynyen megfogható oknál fogva, mert feleségén és rajta kívül mindenki leány volt a háznál. Az a mindenki pedig volt egy nagy és egy kis leány s még egy igen nagy leány, a Csótár uram édes huga.

Mind a kettő szép volt a nélkül, hogy Csótár uramhoz a legesekélyebb mértékben is hasonlított volna. Ez a csekélység őt nem busította; hiszen ismerte a teremtésnek azt a rég megfejtett titkát: hogy szép asszonynak csuf férj mellett lehetnek szép gyermekei. — Nem ő az első, a kit a természet így kárpótól másféle mostohaságaiért. Így hát még az ő külső megjelenésében mutatkozó passzívák is aktívakká váltak a két szép gyermekben. — Ezeket már a szeszélyes természet nagy sorsjátékán incassálta. Búszke is volt rájuk.

Lapunkat mindenik t. előfizetőnek s barátainak megküldjük, azokat, kik az első számot nem küldik vissza, avagy külön nem értesítnek, előfizetőnek tekintjük, LAPUNK MAI SZÁMÁHOZ EGY FÉLÍV MELLÉKLET VAN CSATOLVA.

Az egyik már elérte azt a kort, a mikor a szív megnyilatkozik és kész alkuba bocsátkozni a férfi szív rokon irányu nyilatkozataival.

Sajnos, hogy itt is a kettős könyrvitel rendszere van divatban: az egyik a hajlamok, a másik az érdekek rovata. Az utóbbit rendszeren a szülők vezetik. Csótár uram erősen meg volt győződve, hogy az ő rovatán kívül más nem is képzelhető. Megyei virilisen alól hallani sem akart semmiéle offertről.

Hamar emberére akadt. Lótó Menyhért, valóságos megyei virilis volt annyira, hogy még 25 év sem volt képes megrendíteni e makacs minőségében. Másnemű virilisi minőségét már nagyon kétéssé tette homlokának feje bubujáig szélesedett derűtsége s azontul hajzatának nem igen előnyös színváltozása. E passzívákat azonban szépen elenyésztette a festék és paróka, a többi a megyei virilitás és a vagyoni aktivitás szilárdasága.

Pedig, Csótár uram tudtán kívül, már a másik rovat is be volt töltve. Szilaj Ferke, törvényszéki jegyző, igazi virilisi alak, de adója után még nem virilis, volt szerencsés betöltője.

* * *

Csótáréknál nagy családi ünnep készült: Karácson estélye. A házi asszony Éva, akkor van a nevenapja. A diszteremben óriás karácsonfa. Maga a házi ur szerelte fel s büszkén mondogatta: na ezen megkapja mindenki, a mit szive lelke, szeme szája kíván. Három ünnep van ma. Juli huga s felesége Éva, mint két kérdőjel nézik: mi hát a harmadik? — Mihály gazda csak mosolyog: „majd meglátjuk, várjatok csak . . .”

— De vajjon hol kőnek Mari s Tini? Csak nem

történt valami bajok az uton! Sokszor mondtam már, hogy gondos anya nem bocsátja utra a leányait biztos kíséret nélkül.

— De édes Misikém, hiszen nem magukra vannak, legjobb barátám van velők, aztán magad kívántad, hogy elküldjük őket mára, hogy ne lássák, a míg a karácsonfa készül.

— Mondtam, mondtam, de nekem az a te jó barátóm nem igen tetszik: még most is mind a fiatalokon jár az esze. Egyebet sem tesz, mikor ide jön, mint hogy azt a szeleburdi törvényszéki jegyzőt dicséri.

Felesége s huga nem szólnak semmit, csak egy titkos pillantást váltanak.

Az utczáról ostorpettögés, csörgés hallatszik. Mindenki az ablakhoz fut. Talán jönnek már.

— Mégsem ők. De hát ki lehet? — kérdik a nők. Czifra szánon, nagy bundából, meleg téglákról Lótó Menyhért alakja bukkan elő.

— Hát ezt mi az ördög hozta ide?! — kérdi az asszony. Juli alig tudja titkolni édes zavarát.

— Isten hozta, kedves öcsém uram, — kiáltja az érkezőnek a ház ura. — No szaporán, melegedjék, tudom, hogy megfázott, kemény hideg van.

— Nem nagyon, — dadogja fogvaczogva az ujonjött, majdnem átölelve a forró komeczót.

— Fogadjatok szívesen, — sugja Csótár feleségének, — én akarom, értitek!

A házi asszony e félreérthetetlen parancsszóra erőltetett nyájassággal nyújtja kezét a didergő virilisenek, ki azt illemeden megcsókolja. Juli fűlig pirul s reszket forró keze a gavallér fagyos érintésére.

Egy pár percz mulva másik szán zörgése hallatszik.

államférfi és tudós volt; mi magyarok a 17-ik század egyik kiváló papi alakját, — kinek klasszikus észjárása folytán, mintegy varázshatásra, felvirágozott az igazi humanizmus édes hazánkban — nyelvészet, irodalom, egyház s állami tudománya miatt atyáinktól tanultuk bíboros Cicerónak nevezni s azt, a két történelmi alak tudományosan alkotó hason tevékenysége következtében szívesen is tesszük, — resistálnunk úgy sem lehet, mert a tények logikájával szembe szállni akár török, akár német s akár egy harmadik elemnek is annyi volna, mint harezisságában „oleum et operam perdere“ . . .

Pázmány és tiszteletünk személye között sok tekintetben hasonlóságot találunk; t. olvasóim engedelmével egy pár vonást fel is említek: Plató, mert ember, mert görög, mert atheni, mert Sokrates kortársa volt, ezekért nevezte magát boldognak hosszú élete végén; — Pázmány Péter, mint magyar, mint katolikus, mint főpap és a buzgó II. Ferdinándnak is tanácsosa szerzett babérain, biztosan szent örömmel elmélkedett volna, ha a kor körülményei nagyon is korszerűkké nem vállandának és dialektikai vesszőjének hatalmas suhogtatására; ünnep-hősünk, mint magyar hazafi, mint katolikus, mint nagypap és a Nagy Habsburgok Nagy Uraként I. Ferenc József királyunk vaskoronarend lovageresztijével ékesített hű alattvalója, szintén pihenhetne 50 éves folytonos tevékenységének üdítő árnyában, de csak „sast nemzének a sasok“ s ő felfogja és érzi „mint suhogó szellet röppen tova a rövid élet“; „a nemes és jó tett túl él bármily nagy időket“ s ilyen szerű elvei miatt kész ő leszakítani még ezután is. élete minden óráinak virágát.

Pázmány „ad majorem perfectionem tendens“ szerzetes volt, ünnepünk hőse hasonlóan, mint tagtárs a kegyesrendűek körében tündökölt, amazt nagy esze és műveltsége miatt fejedelme, Szent István öröksége: Magyarország katolikusainak legfőbb pásztorául hívta, ünnepünk hősét Erdély-egyházmegye akkori fejedelme, a mostani bíboros Hajnald hozta a scholarum piarum szerzetből, kétségkívül az ép testben lakó ép lélek miatt szerény, de elég munkát adó körünk kellős közepébe. S ígéretemhez híven „egy pár vonást“ . . . tovább nem is mutogatom a kettő között fennálló hasonmásokat, mert már úgy is hallom, hogy a matematikusok ezitalják, ha két mennyiség egy harmadikkal egyenlő, úgy az egymás közt is egyenlő . . . és levonják a következtetést . . . s ki jön: hogy magas jubilansunk Ciceróhoz is hasonlít . . . s én nem ritárok meg . . . igen is, már csak azért is, mert klasszikus, még pedig olyan, kinek kevés párját találhatni. Királyhágón innen és túl, — bizonyítja ezt általunk nem egy alkalommal élvezett klasszikus nyelven elmondott klasszikus beszédeknek egész láncolata és azon körülmény, hogy ő, mint kegyesrendi pap, ép a klasszikus nyelveket tradálta. — Ciceró csodálatos gyorsasággal írta meg eclecticus bölseleti munkáit: ünnepünk hősé qualificatiója folytán mindjárt ifju korában avatottat bölsezzettudorrá. — Ciceró az államférfi tevékenységével nagyszabású szolgálatakat tett a római társadalomnak, — tiszteletünk hősé az egyházi személy, jeles hazafi: tanácsa, tekintélye és anyagi segélyével is nem egy könnyet törölt ki a siránzókok szeméből, ez utóbbira nézve, — hogy materialis körbe bocsátkozzam, — tudok rá sok esetet, hogy nagylelkű ünnepeltünk a licitán a szegény ember holmiját megvásárolta, de csak azért, hogy azt úgy a n a n n a k visszaadhassa. Ciceró quastor, aedilis, praetor, consul volt, sőt katonái, mert

szerették, még imperatornak is Siciliában kikialtották vala. — ünnepünk hősé az ő tehetsége, jeles tulajdonaira épített bizalom folytán megyei, községi, képviselői bizottsági tag, elnök, bíró, helynök, közgyűhallgató hivatalokat viselt és visel s hozzá jobb gazda, mint Ciceró. Szóval szerencsések vagyunk tisztelni benne a hivataloskodás, tudomány, szépművészet, gazdaszat s ha kell: az ipar bajnokát is!

De talán kíváncsián kérdezi t. olvasónk, ki ez a sokoldalú egyéniség, kit a természet Istene oly fényes elme, jó szív s testi rugékonysággal ehalmozta? Megmondom. A z, kinek itélete előtt nem érdem, 50 év közügyek terén állított — 100 évesnél is többnek kinéző — érdemud lája alatt nyugodni. A z, ki midőn a kartársak, a társadalom előkelői ő t, illetve tényeit őszinte ragaszkodással megünnepelik, azt szokta szemérmes szerénységgel mondani: „mire való ez uraim?“ A z, kinek eddig archivumban őrzött, de most előttem fekvő sajátkezü biographiája szörül-szóra így hangzik:

„Barts Ferenc született Bazinban, Posonymegyében 1814-ben. Gymnasialis tanulmányait végezte Szt. Györgyön, Komáromban és Nagy Szombatban. 1829-ben a kegyes rend szerzetébe lépén Váczon a philosophiát, Pesten a theológiát tanulván előbb bölcsészeti, 1839-ben hittani tudomnak avatott. 2 évig Podolinban, 10 évig Pesten az alsó és felső gymnasiumban tanároskodott, 4 évig Szt. Györgyön a rend növendékeit teologia-dogmatikában oktatta. — 1854-től 856-ig mint kegyes rendi tag, 1857-től 861-ig mint erdély-megyei megyei tag a püspöki irodában működött, előbb mint titoknok, utóbb mint iroda igazgató. — 1861-ben ifjabb iskolás kanonoknak kinevezetvén a Bathyáni intézet gondozásával, 1869-ben a megyei számvevőség vezetésével megbízott és fokentek előléptetvén 1874-ben örkanonoknak nevezetett ki.“ És továbbá: 1882-ben nagyprépost, lyceumi prodirector, vicarius generalis, közgyűhallgató. 1883-ban III. oszt. vaskorona rend lovagja és — a mi ünnepünk géczpontja: 1887. december 24-én 50 éves pap az az:

ARANYMISÉS.

. . . Mennyi sok czium és mégis mily kevés, te h e t s é g e és é r d e m e i h e z képest; hivatalos és nem hivatalos czimeik jelesek, a r a n y o s a k, — de legvonzóbb gyémántos nagylelkűsége. — ő már 73 éves, de mégis ifju lelki testi erőben; a szerény visszavonulás határozott embere s mégis cselekedeteinek illatjától mámoros az ország, messze város, e g y h á z; titokban akar ünnepelni, de mindhiába, mert a ki csak ismeri a nagy nevű Barts prépostot, avagy miséje nagy napján vele küldi és érte a Magasságbelihez ezen imaszórt óhaját „tartsa Isten, óvja Isten a derék papot, a jeles hazafit Nestori évekig!“

Dr. Veress Ferenc.

Városi képviselő-választás Nagyenyeden.

Nagyenyed rendezett tanácsu város képviselő-testülete 14 tagjának megbízatása az idén lejárván, ezeknek helyére, új képviselők választására meggyenk nagyságos alispánja által folyó évi december hó 21-ike tüzettett ki. A megválasztandó új képviselők kijelölésére a választó közönség jó része folyó évi december 20-án délután értekezletet tartott a midőn is a kiküldött szűkebb bizottság javaslata egyhangulag elfogadtatott. — A választás deczem-

ber 21-én délelőtt 9 órától, délután 4 óráig tartott és pedig, miután városunk választó jogosultainak létszáma a 600-at meghaladja, két kerületben. A kerületek alakításánál, régi szokás szerint a város természeti fekvése vétetett alapul aként, hogy az egyik kerületet a patakon inneni, a másikat pedig patakon túli rész képezte. A patakon inneni kerületben Kovács Gyula polgármester, a patakon túli kerületben Török Dániel első tanácsos elnökelei alatt folyt le a szavazás. Az új községi törvény életbe lépte óta az lévén az első képviselőválasztás, a két elnök szigoru jogi logikával igyekezett az eljárásra oly alapot teremteni, mely a jövő gyakorlatnál mindig mintául pont 4 órakor d. u. beszűntette mindkét elnök a szavazatlapok szedését s azután következett az összeállítás. Fél óra mulva enunciatott a szavazatok eredménye. A patakon inneni kerületben megválasztottak rendes tagoknak: Imre Sámuel 176, dr. Bartók György 176, Lócsey Lajos 176, Bőjtő Zsigmond 176, Dunai György 175, Dezső Dénes 175, dr. Kovács Ödön 174 és farczádi Sándor Miklós 172 szavazattal; póttagoknak: Tökés Imre 175, Szilágyi János 156, Mezei Károly 155 és Király Albert 117 szavazattal. A patakontúli kerületben. Török Bertalan 123, Ungerpek Miklós 123, Rákosi Bálint 122, Dunai Albert 122, Papp Gyula 121 és Veres Mózes 76 szavazattal rendes tagoknak, — Id. Kun József 114, Luka Albert 111, Jancsó József 91 és Seprényi János 78 szavazattal póttagoknak lettek beválasztva a városi képviselőtestületbe, — Nem egészen új nevek a fent elősoroltak a városi képviselők névlajstromában, a mennyiben, egyesek kivételével, nagyobbára mindazokat tisztelte meg a választó közönség bizalmával, a kik a lejárt 6 évben is városi képviselők voltak. Örömmel üdvözzük őket s hisszük, hogy városunk anyagi és szellemi fejlődése, minden köz- és különösen derék iparosaink érdekeinek támogatása mindig kiváló gondjaik közé fog tartozni. Még csak valamit. A választó jogosultak névjegyzékéből, valamint az elnökök ementatioiból megtudtuk, hogy a patakon inneni kerületben volt 490 választó-jogosult, szavazott 176, a patakon túli kerületben 292 választó közül szavazott 124. Ezek szerint a patakon inneni kerületben a tényleg szavazatot gyakoroltak száma az összes jogosultaknak 36 %-át, a patakon túli kerületben pedig 43 %-át teszi. Utóbbi szám arra mutat, hogy itt egy kis mérkőzés is volt. Sajnálatlall kell e százalékok csekély ségére reámutatnunk. Ott hol az önkormányzat érdekében alkotmányos ősi jog gyakorlatáról van szó, mint egy ily városi képviselőválasztásnál, szerettük volna, hogy jóval magasabb százalékokat regisztrálhassuk. Ily kicsiny számok közönyre mutatnak a közügy iránt és arra, hogy a választójogosultak nagyobb részénél vagy hiányzik a jog gyakorlatának szükségessége iránti tudat, vagy indokolatlanul vele élni nem kíván. Az első nem hisszük, az utóbbira bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a ki alkotmányos jogát használni nem akarja, az nem is érdekes arra. Örömmünkre szolgálna, ha a jövő választásnál jóval magasabb százalékát jegezhethetnek fel a tényleg szavazóknak. — S—R

— De már ezek csakugyan ők! — kiáltja az asszony s örömmel siet elejökbe.

Nem csalatkozott. Az első ülésről ifju ruganyosság-gal pattan le egy deli ifju s a nőket sorban lesegíti a szánról. Tinikét pedig épen ölben viszi bá a házba.

— Hát ezt mi az ördög hozta ide? — kérdi a meglepett házi ur.

— Isten hozta, kedves jegyző ur! — fogadja az asszony őszinte nyájassággal a belépőt, ki neki és Julinak gentlemani hajlékonysággal esőkök kezét. Férfiasszonyitása csak ugy égeti a házi ur lanyha kezét s a Lótó ur gémberegett ujjait.

Azután a házi asszony jó barátnéja beszámol a rábízott kinekekkel s megfűji a jegyző idejövételét.

— Hát bizony Marika, nagyon félt a farkasoktól s a mint a faluból kijövet találkoztunk a jegyző urral, olyan keservesen panaszkodt félelméről, hogy az a legnagyobb szíveséggel felajánlotta kíséretét s még a hajtást is elvállalta, hogy a feldőléstől is biztosítsa. Azt hiszem, hogy ezért mindnyájan köszönettel tartozunk neki.

A forró köszönetet azonnal meg is adták, a kis Tinike még meg is esőkölte a jó jegyző bácsit. A házi ur is mormogott valamit. Lótó uram is bölintott fejével, de nem állhatta meg, hogy összeszorított hamis fogai közt elég hallhatólag ezt a megjegyzést ne tegye: „angyal hozta az ördögöt!“

Az első nehézségen ilyen formán keresztül estek valahogy, de a nehezebbje még hátra volt. A házi asszony zavara látható is volt. Mit csináljanak a jegyzővel, ki nem volt hivatalos vendég és már indulni is készült Csótár uram készséggel felajánlott szánján. — Ekkor a szomszédasszony valamit sugott barátnéja fülébe, mire az

tőle nem várható határozottsággal így szólott a bucsuzni készülő ifjuhoz:

— Kedves jegyző ur, még ki sem pihente magát s már is menni készül, ezt nem engedhetem meg. Különbben is nagyon lekötöztet az azzal, hogy gyermekeinket elkísérte, nekem ma névnapom van, a gyermekeknek örömmünnpök, őszinte szívességgel meghívom, maradjon itt s vegyen részt örömtünkben.

— Kedves jegyző bácsi, maradjon itt, én is meghívom, — szól belé a kis Tinike.

A sötét éj és pirosuló hajnal egyszerre volt látható a társaság arczán: az egyik Csótár és Lótó uram hosszúra nyult képen sötétlett, a másikat könnyű eltalálni, hogy kiken ragyogott.

A ház urnójét egyenes visszautasítással nem lehetett megalázni, a jegyzőt sem lehetett ily vakmerően megsértetni: Csótár uram egy kénytelen-kelletlen meghajlással vette tudomásul a karácsoni ajándékba kapott papucs-hatalom első parancsát s a megrendült tekintély veszedelmet érző ösztönétől sarkalva, egész epjét a szomszédasszonyra vetett bosszus pillantásba öntötte belé.

Megérkezett az ünnepélyes perc, mikor a karácsonfa titkai feltárnak. Megnyiták a diszterem ajtószármnyai. Ott állott a ropant fenyőág egész pompájában és gazdagságában. Eddig mindannyiszor a házi ur nyitotta meg az ünnepélyt, most leverten, bosszusan engedé a kezdeményezést feleségének. Az pedig egészen férje modorában és szavaival adta át az angyalok ajándékát kedveseinek, eképen szólván:

— Ime kedveseim, előttetek az ajándék, a mit a jó angyalok számotokra szülőiteknek kezéhez szolgáltatnak, találtak ott mindent, a mit szívetek lelketek szemetek és

szátok kíván. Járuljatok ti is, kik örömtünkben résztvenni jöttetek. Vegyétek és örvendeztetek s dicsérjétek a minden jóknak adóját!

Minden darab annak nevével volt ellátva, a kinek szánya volt. Lótó uram egy bepecsételt levelet kapott, melyet mólón feltört s a mint belepillantott, arczának csüggyadt kifejezését azonnal az öröm ragyogása váltotta fel. A tartalom a hozományról szólott.

Büszke lenézéssel lejtett el a jegyző mellett, kinek semmire sem volt felirva a neve s hálásan szorította meg a házi ur kezét.

Mari is lehajlott, hogy a nevére szóló dobozokat elnyissa, de abban a perczen megsikult a fényes padlón és elesett. A jegyző egy pillanat alatt ott termett, hogy felemelje, rohant Juli kisasszony is s futott Lótó uram is de vesztőre — mert ügytelenségében Julit is leverte; a jegyző pedig diadalmasan emelte fel Marit és még valamit: a Lótó uram parókáját, mely az összeütközés alkalmával a karácsonfa tartalmát gazdagította. Szegény Lótónak meg kellett elégednie a nehézkes kisasszony felvonszolásával. Lombjavesztett fejének láttára még Csótár uram sem tarthatta vissza névetését. Ő csak szorította görcsösen levelét, mint egyetlen vigaszt átkozott helyzetében.

Most egy nem várt jelenet következett.

A jegyző még mindig kezében tartva Mari kezét, így szólott:

— Mindenki elvette a karácsonfáról, a mit szíve s lelke kívánt, én is elvettem; az én nevem is ott van a szívében annak, a mit felvettem.

— Ho hó! — kiáltják Csótár és Lótó egyszerre — ahoz nekünk is van szavunk!

Folytatása a mellékleten.

Az folyó hó melyen A tanács G á s p A város tanácsos társaság ismertető elő, biztósának, nyerte. A meg — nyitó be e beszéd közönsé Ba élvezetes mertetve földrajzi sulyozza nak az hiánya Ez rosszul tankönyv eltekintve tioktól. tállyában letező és — ezet G „A faisi gyümölcs szakérte B nem rég anyagi tárgyal: helyzeté A zés nélk kódésén helyzete A ennek A egyesité B szerző v választó Az Az midőn a ösztöne a törzse alkotó individu gára az é ben jótél séggé fo senkine uramma E mas sol — folyt baj, rövi egy irat E a mint öcsém-u — akkor is M A hogy va kám, ha a karác mert őt Ju ki csak elött. E Csótáró M menyas Menyha angylt

Tanító-egyesületi gyűlés.

Az alsófehérmegyei tanító-egyesület központi köre folyó hó 15-én tartotta meg évi második rendes gyűlését, melyen helybeli és vidéki tagok szép számmal jelentek meg. A tanácskozást Nagy Lajos főköri elnök vezette. Gáspár János kir. tanfelügyelő jelenléteben.

A gyűlés megkezdése előtt Kóvér J. tartott nyilvános tanítást a polg. fiúiskolával kapcsolatos előkészítő osztályban. Tanítása tárgyát a 4-ik csoportban a jelző ismertetését vette fel. A fölvetett tananyagot élénken adta elő, hirtelen kézzel dolgozta föl; elismerést vívott, ki úgy magának, mint a helyi tanító-képezdéknek, melyben képzsét nyerte.

A rendes tárgysorozat folyamát Nagy Lajos nyitotta meg — alább egész terjedelmében közölt — elnöki megnyitó beszédjével. A főköri nagy figyelemmel hallgatta a beszédet, Gáspár J. tanfelügyelő indítványára elnöknek köszönetet szavazott s beszédjének közzétételére kérte.

Bartha Zs. — a kör ezen legmunkásabb tagja — élvezetes és tanulságos paedagogiai értekezést tartott, ismertetvén Kozma Gyulának a polg. iskolák számára írott földrajzi tankönyvéből az első részt. Bevezetésében hangsúlyozza, hogy az egyes tanítványok gyakran panaszkodnak az alsóbb intézetekből feljövő növendékek ismerethiánya miatt.

Ezen ismerethiánynak, készültségnek gyakran a rosszul alkalmazott tankönyvek az okozói. Kozma Gyula tankönyve az összehasonlító módszer alapján készült és eltekintve a csillagászati részben előforduló hibás defini-tióktól, használható volna; de nem a polg. isk. I-ső osztályában, hanem csak felsőbb fokozaton. Mert túlságosan részletező és föltétlenül ismeretkört, melylyel a növendék — ezen osztályban — nem bírhat.

Gyulai D. Kálmán értekezést olvasott fel: „A faiskoláról”, a csemeterültetést és oltást tárgyalva. A gyümölcs-tenyésztés újabb eljárásai módzatait alaposan, szakértelemmel fejtegette.

Bihari István ismertette Ember Jánosnak nem régebben megjelent röpiratát: „A magyar néptanító anyagi helyzetéről”. Szerző általánosan éreztet bajokat tárgyal: a néptanító nehézségeit, küzdelmeit, silány anyagi helyzetét.

A tanító a fokozódó igényeknek folyton tartó önképzés nélkül nem felelhet meg; önképzésének, tanítói működésének utjában áll azon körülmény, hogy silány anyagi helyzete mellett mellékkereset után kell látnia.

A tanítói fizetés felemelésében lehet orvoslást találni; ennek érdekében együttes működésre hívja fel a tanító-egyesületet.

Bihari István s vele az egész gyűlés magáévá teszi szerző véleményét, nézeteit — s ezen kérdést a központi választmányhoz teszi át.

Az elnöki megnyitó beszéd a következő:

Tisztelt körigyhelyes!

Az ember akkor lépett a mivelődés nagy útjára, midőn a társulás ösztöne benne felbúrt. A társulás ösztöne a család individuumokat rajja, a rajokat törzsszé, a törzseket népegyiségeké, — majd a l a m o k a t alkotó nemzetekké tömörítvén, ez által az egyes individuumnak védelmi és munkabíró erejét, mely önmagára az élő és élettelen természet többi hatalmas erőivel szemben jöhetetlen lett volna végtelenül hatványozott erőmennyiséggé fokozta; s ez által, századról századra, évezredről

— En megmondtam, hogy lanyomat virilisen alól senkinek sem adom; így hát maradunk Lótó öcsém-urammal.

E kegyetlen szavakra Mari zokogásban, Juli fájdalommal sóhajban tört ki.

— Még egy pár szavam van, tisztelt Csótár bátyám, — folytatja a jegyző — ha csak a megyei virilitas a baj, rövid időn én is az leszek; ime olvassa — s azzal egy iratot nyújt át Csótár uramnak.

Ennek arca is rögtön jószágosabb kifejezést öltött, a mint az iratot átfutotta.

— Hát csakugyan általános örökösévé tette kedves öcsém-uramat a nagybátyja?

— A leghitelesebb és törvényesebb alakban.

— Hát hiszen, ha a leányomnak nincsen ellenvétele, akkor így is jól van.

Mari azzal felelt, hogy vőlegényéhez simult.

A kis Tiúke csak bámulta a történeteket s látszott, hogy valamin töri a fejét; egyszer csak előállott: „tatuskám, ha Marit a jegyző bácsinak add azért, mert felemelte a karácsonfa alól, Juli némit is add oda. Menyas bácsinak, mert őt is felvette a bácsi.

Juli kérése epedő tekintettel vetett Menyus bácsira, ki csakhamar meghajolt a sors megmáshatatlán akarata előtt.

Egy pár hónap mulva keltős menyegző folyt le Csótáréknál.

Mikor a két vőlegény kocsira ültette, a boldog menyasszonyokat, a jegyző félhalkan ezt sugta Lótó Menyihért fülébe:

„Angyal hozta az ördögöt;” ördög vitte el az angyalt.

Feketeagygyófi.

évezredre haladva, létrehozta az emberiség életében mindazt, a mit jónak, szépségnek, nemesnek és nagy-nak éreznünk és neveznünk, úgy, hogy elmondhatjuk, miszerint jelenlegi miveltésünk vívmányai a társulati ösztönből fakadnak és az annak nyomán hatványozódott erők összeműködése eredményeinek tekiuthatók. És minél inkább érvényesült idők folytán valamely korszakban a társulási ösztön, annál gyorsabban terjedt a világosság, mivelődött az ember s lón igazságosabb az emberi jogok megosztása; s megfordítva: annál lassabb menetű a mivelődés útján való haladás, annál egyetemesebben uralkodott az igazságtalanság: az emberi jogok szűk körre szorított megosztása. Az ókorban felettébb korlátozott vala a társulás; azért még a legmiveltebb ókori népek állami és társadalmi élete is a rabszolgaság rendszerén nyugodott, mig nem jövedelnek tanai szétrombolák a társulás érzébilenseit; s a keresztényen vallás szabad tört nyitott a társulás ösztönének. De később a középkor századaiban ismét mind inkább körülbástyázott, egyfelől az egyházi hierarchia megá-pítása-, másfelől a hűbér és czéhrendszer egyetemes kifejtése által, mely korlátozta az ujkor kezdetén a reformatio, majd a vallási háborúk, utóbb az északamerikai szabadságharc és a francia nagy forradalom döntöttek le, vagy iparkodtak ledönteni.

A társulás hatalmas ösztöne nyomán támadó öszere-kijelítés és az emberi jogok igazságos megosztása — sohasem nyilvánult oly hatalmasan, mint a jelen században és épen korunkban! Ezt bizonyítja a mivelődés és egyetemes története, az európai civilizált népek s azok között nemzetünk mivelődése is. Mi volt hazánk e tekintetben egy félszázaddal, avagy csak egy negyed századdal is eszelő? ahhoz képest, a mi most történik, midőn nemesek a különböző iparosok, östermelők, kereskedők, hanem a hivatalnokok, ügyvédek, bírák, lelkészek, a művészetekkel, tudományokkal és szépirodalommal foglalkozók — a nemzet intelligens színe — társulatokba szervezkednek, oly célból, hogy érdekeiket egyesített erővel védelmezzék; munkálkodásuk eszközeit és módját tökéletesítsék, működésük terét szélesítsék, az igazságtalanságot akadályozzák, a szerencsétlenek nyomorát enyhítsék s mindezek által szolgálják a humanitást, az igazságot és előhaladás nagy érdekeit.

A társulásnak ezen hatalmas alkotó ereje lebegett kétségkívül a népoktatási törvény megalkotójának nagy lelke előtt akkor, midőn a néptanítóknak tantestületekké szervezkedését törvényerőre emelte. S a miknek a nemes lelkű alkotó jövőben megvalósulását előre látta és rendületlenül hitte, azok napjainkban mind inkább megvalósulnak, mert hazánk tanítótestületei a magok öszeregében már is egy tiszteletré méltó hadsereg, mely nemes buzgalomával, önfeláldozó munkásságával az ifjúság nevelésének, a polgári mivelődésnek és humanitásnak mind nagyobb-nagyobb szolgálatakat tesz s ez által a tanítónak és tanítói állásnak is tiszteletet szerez.

Vett-e részt a mi tanítótestületünk a társtestületek eme nemes munkájában és mennyiben? szolgált-e és mennyiben azon nagy feladatoknak, melyek a társulás természeténél fogva eleje is kitzítve vannak? E kérdések méltán vehetők fel, ha tanítóegyesületünk megalakulásának és létezésének jogosultságát igazolni akarjuk.

Az alsófehérmegyei tanító-egyesület országra szóló eszméket nem pendített meg, munkálkodásában olyan zajos elevenséget, mint több más tantestület, nem fejtett ki; általában nagyobb szabású és közfigyelmet keltő dolgokat bizonyára nem mivelte. E felett azonban bárkinek is megüldönni nincsen miórt, mert hiszen tanítótestületünk egyike a legfiatalabbaknak; e mellett megyénk néprajzi és culturalis viszonyai, a tanítók anyagi helyzete, a népi-iskolák állapota: mind olyanok, hogy inkább kedvezőtleneknek mondhatók, mint kedvezőeknek. Mindezeknek dacára, egyesületünknek immár 5 éves működése épen nem minden eredmény nélküli. Mert, hogy ne is említsem az erdélyi magyar közmiveltetési egyesületet, melynek alapító tagjává lettünk; az országos Eötvös alapot, a tanítók árvaházát és több más jótékony célú ügyet, melyekre filléreinkből készséggel adakoztunk és gyűjtöttünk: rámutatok csupán a Gáspár-alapra. Olyan alkotás ez, tisztelt körigyhelyes! a melyre bármelyik régebbi tanítótestület is méltán tekint-hetne örömmel és meglepődéssel. E szép eredmény, tekintetbe véve még azon körülményt is, hogy munkálkodásunk által a nagy közönség figyelmét és meleg érdeklődését a tanügyre irányozzuk sikerült: kézzelfoghatólag bizonyítja a tanítótestületnek szüksége, sőt hasznos voltát. Mert kérdem, kinek válik javára a mi csekély filléreinkből és a közönség áldozatkészségéből egybegyűlt szép alap? Senki másnak, mint önkünk, tisztelt tanító urak!! És vajon mi ebből a természetes logikai következmény? az tisztelt gyűlés, hogy a tanítótestület az egyesekért és egyesek javára munkálkodván az egyeseknek erkölcsi kötelessége már csak önmagokért is a testületet törekvéseiben és feladatai megoldásában tehetségekhez mérten teljes lélekkel és odaadással támogatni.

Azzal azonban, a mit eddig tettünk a téren megelégedünk, mintha már mindent elvégeztünk volna, nem szabad! Nekünk tennünk, új utakra kell térnünk — épen a tanító urak érdekében!

Borzadva gondol minden érző szív azon iszonyu pusztulásokra, miket a romboló tűz hatalma hazánk több városában az idén is okozott. Hasonló csapás, könnyelmű

gondatlanság, véletlen avagy gonoszság folytán érheti a mi községeinket is; földig leghat valamelyik szegény tanító is. Mekkora jótétemény lenne ilyen szerencsétlenség esetére, ha a szegény tanító családját az általános könyörödományok megérkezéig a magunk segélyalapjából támogatnánk? vagy: véletlen folytán munkaképtelenné lehet egyik-másik tanítótársunk; nem felemelő lenne-e ránk nézve ilyenkor azon tudat, hogy saját alapunktól nyújthatunk neki segílyt? Teremtünk munka és takarékoság által külön egyesületi segélyalapot!

A közös erkölfejtésnek, vállalt munkának, kölcsönös védelemnek és humánus törekvéseknek azonban, legnevezetesebb tere: a tanítói értekezletek. A közös- és főköri gyűléseken beszéltetnek meg az iskolaszervezet, az iskolai felszerelések, a nevelés és oktatásügy s a tanító és iskola összes működésének minden most általánosabb, majd különösebb érdeke s talán épen napi rendszerű kérdései; itt vitattatnak meg a tanítók állásának anyagi helyzetének, közönséghez való viszonyainak s nem-taláni sérelmeknek és igazságtalanságoknak minden tanítóval közös érdeke kérdései s nyújtható egyértelmű közös fellépés által a sérelmekre orvoslás. Épen ezért a tanítói értekezletekhez a tanítói karnak igen fontos, sokszor életbevágó érdekei fűződnek.

De másfelől, — a mi a tanítói értekezletek fontosságának szintén kiváló mozzanata, — ez értekezletek a kezdő tanítókra nézve a nyilvános élettel való megismerkedésének, a gyakorlati életbe való bevezetésének, a korosabbakra és előrehaladottabbakra nézve pedig a folytonos önképzésnek az iskolái. Kölesy egy német író után azt mondja: „csendes magányban fejtik a talentum.” Ha ez állítás általában igaz is, bizonyára kevésbé áll néptanítóink legnagyobb részére nézve. A néptanítók anyagi helyzete ugyanis hazánkban a lehető legkedvezőtlenebb; s épen nem olyan, hogy a tanítónak módot és alkalmat nyújthatna arra, hogy szellemi talentumait a csendes magányban — önmagára utaltan — gyarapíthassa; a folytonos küzdelem pedig — elhivatása és anyagi megélhetés súlyos gondjai között — apránként felemészti még azt a fiatal nemes lelkesedést is, melyet magával vitt az életbe.

„A legnemesebb lelkesedés lángja is ellobog, ha rokon lelkek buzgalmának tüze által nem tápláltatik.” Egyedül a tanítói értekezleteken nyílik alkalom a lohadó ügybuzgóság, muukakedv, hivatás iránti szeretet élesztésére, sőt fokozására. Egyedül ott gyarapíthatja legtöbb tanító talentumát, ismereteit; azok látogatása által tarthat lépést a kor szellemével és haladásával; egyedül ott feledeheti — a barátságos eszmecsere, vagy kedélyes együttlét pillanataiban — az élet bajait s emelkedhet lelke szebb, tisztább világba!

Kérdés, mit mivelte egyesületünk ez irányban 5 éves fennállása alatt? Felelet: meg volt benne az igyekezet a jókarral. Bizonyára ez is valami, de nem elég. Eredményes tettekre van szükségünk. Azért értekezleteinknek jövőre minden áron olyanoknak kell lenniök, hogy a tanítók önképzését évről-évre több oldalulag fejleszthesék bennök az ügybuzgóságot és hivatásszeretetet fokozzák. Amde az éremnek két oldala van. Mit érnek a legjobban előkészített értekezletek is, ha a tagok pontosan, lelkiismeretesen nem látogatják? Semmit, vagy igen keveset, mert a cél elérése a tagok meg nem jelenése által lehetetlenné lesz léve. Másfelől az érdekltség hiánya, a közöny, csökkenti a választmány buzgalmat és munkakedvét. Épen ezért, ha célt akarunk érni, már pedig kell, teljesítse minden egyes az egészért azt, a mire állása, mint egyesületi tagot, a társulás természeténél fogva — tehetőségéhez mérten — kötelezi.

A tanító azonban nemesek az értekezleteken hallott gondolatok és eszmecsere által képezheti magát tovább, élesztheti lohadó ügybuzgalmát és lelkesedését, hanem olvasás által is. Amde mit olvasson a szegény falusi tanító, kinek nemhogy könyvekre és tanügyi lapokra jutna de még a mindennapi kenyérrre is alig telik?

Ez az a tér, tisztelt gyűlés! a melyen a társulás ismét áldásos jótétemény alakjában tünik fel! Higgyék el, üdvösebb dolgot egyesületünk alig mivelhet, mintha összeadott és gondosan gyűjtögetett filléreinkből minél előbb egy a tanítók szükségleteinek megfelelő egyesületi könyvtár alapját megvetjük. Teremtünk tehát egyesületi könyvtárt!

Ep oly szükséges lesz idővel egy tanszer és tan-eszközgyűjtemény egybeállítására is gondolnunk!

Tendünk tehát van, még pedig sok! De ne riadjunk vissza! Egyesült erő, kitartó akarat: minden nehézségen győzelmet arat. Azért ne lankadjunk, tegyünk, munkálkodjunk hangyaszorgalommal csekély tehetségeink mértékéhez képest, az egyesekért, az egész testületért a jövő nemzedékért, a hazáért: s miénk a győzelem és az első küzdők érdeme!

Városház szinterme. 1887. decz. 17.

Szerkesztő uraim!

Finis coronat... ezzel a gondolattal tartom át a nehéz, fojtó pára és ködelt levegőt, mikor hazulról el-indultam a theologiai dalkar hangversenyére. Jöleső érzés járta át valomat, mikor az illattal, mámorral, elegáne publikummal telt házba léptem. Az adventi mulatságok-

nak valóban koronája volt az estvői hangverseny. Sokáig fog még fülembe csengeni a főiskolai gyermekkar „Tavaszi érkezése” Erney J.-től, Varga József tanár zongorakísérete mellett. Valóban nem tudom mit csudáljak jobban, a Varga ur bámulatos türelmét, odaadó gondját, vagy a gyermekkar szorgalmát? Erney szépen zenésített darabjának előadása egyike volt a hangverseny legsikerültebb számainak.

Vinceze Dánielné öngyászta két szám alatt szerepelt a dalkar felkérése folytán. Előbb a „Fülemile (Le Rossignole Arabesque)” és „Magyar rhapsodia 15. sz. Rákóczy induló”-t adta elő Liszt Ferencztől zongorán; utóbb Papp Lenke kisasszonnyal négykézre Paganini „Boszorkány tánc” Wallacetól. En, ki nagyon gyenge zenetehetség, vagyok valami mámorított, álomszerűt éreztem a zongora hangjaira. Meleg levegőtől megtáprázott szemem előtt tündérséges látvány tárult fel: bűvös regivilága kurucz Rákóczynak. Magas, karsu paripékön karsu alakok száguldoznak, alttok megdobban a föld, míg harsog az induló szinte vadul, bátorítón lelkesülten. Fel-tétlen hódolattal vagyok az iránt, ki így tud játszani szívünkkel s állítom, hogy Vinceze Dánielné úrhölgy messze járó földön híres zongorista.

„Ráchel siralma”, Arany Jánostól, ejti ki ajkán Krizmanits Vilmosné úrhölgy szavallandó költeményének címét és íróját. Megdöbbentem. Hogyan, hát az, ki úgy tud játszani érzelmeinkkel, egy ilyen darabot választott, melyet mindnyájan ismerünk, könyvnélkül tudunk? Meg-foghatatlannak tűnt fel előttem ez mindaddig, míg a Ráchel síró, fájó, jajongató hangja az átrezgő légen fü-leimhez hatott. Tébolyító álom. Az édes anya, kinek vesztése kettős, ki kétszeres mérvben ontja szívének fájdalmát. És hozzá az előadásnak az a hűsége, halánté-kunkat hasítja szét. Való igazság visszaadása, a kétségbe-esésig. Es felzendül a szolozsma, kigyul a karácsonfénye megszületett az Ige s a fájdalomtól összetört anyai szív megnyugvást keres; előtte ott reng az ég tükrén az eszme ragyogása.

A hangversenyt rendező dalkar két számmal nyuj-tott élvezetet. Schubert „Bor és szerelmét” és V a r g a Józseftől népdalokat adott elő. Miért szólnak a dicséret hangján róluk? A theol. dalkarnak olyan jó hirneve van, hogy másképp megfoghatatlannak látszanak a telt ház, a feleségizott helyiárok daczára. Legszébb dicséret számukra az erkölcsi és anyagi siker.

Szöllősy Ida kisasszony és Kovács Árpád ur a „Koldus diák” című operettből adtak elő egy ének-duettet a közönség éljenezése és tapsa mellett.

Tarkányi György ur szavalaata egyike volt az évad legsikerültebb pontjainak. Kiss József „Nápolyi emléket” szavaltja szép sikerrel.

A főiskolai vonós zenekar Zaida János karnagy ur vezetése alatt a Hunyady László dalműből a „Nagy áriát” adta elő olyan sikerrel, hogy a közönség megtol-datta még egy darabbal.

Báró Kemény György zenekisérettel népdalokat játszott cimbalmon oly szépen, hogy Mózes barátom szerint „meg is élhetne belőle.”

Ime a theol. dalkar hangversenyének erkölcsi oldala. Moltán sorakozik ez is az előző évek hangversenyéhez s nem lehet eléggé dicsérni buzgó, tevékeny elnökét Zajzon János urat.

Isten bocsásd meg a bűnöm a tánczban megint résztvettem. Látom, hogy e teremben kell megcsinálnom életem regénye egy újabb fejezetét. De annyit véteztünk, hogy a jövő héten igazi bűnbánati hetet tölthetünk, a mig ujra találkozunk a farsangon. Nektek ifju lányok engedékeny papákat, szép köntöst csináltató mamákat, nektek ifju diákok jó legatitót, az olvasónak vig karácsoni napokat, boldog új évet kívánva, zárom Szerkesztő uraim soraimat.

Bojács.

VEGYES HIREK.

— **Boldog ünnepeket kívánunk t. olvasóink-nak s kérjük nagybecsű támogatásukat lapunk részére jövőre is.**

Dr. Barts Ferencz nagyprépost ur ő mlta, vármegyénk köztisztviselőben álló férfia, f. hó 24-én ünnepelte meg áldozásának 50 éves évforduló-ját. Hála és szeretet környezi őt. Tisztelői, első sor-ban vármegyénk tisztviselői, a legőszintebb üd-vözlétüket fejezték ki az ünnepelt előtt.

— **Az alsófehérmegyeyi kórházat** a m. kir. belügyminiszter a napokban leérkezett rendelete-ben és nyilvánossági joggal felruházta s egyuttal a 66 kr napi ápolási díjt jóváhagyta. A szintén megerősített alapszabály szerint a kórház orvosa és gondnoka díjazásban fognak részesülni s az ápoló személyzet is szaporodni fog.

— **Solymosi Elek**, kitünő színészünk nálunk családi körében fogja tölteni az ünnepeket.

— **Patak szabályozás.** A vasutihid körüli patak rész szabályozása egy lépéssel előbb haladt, a mennyiben a közlekedésügyi miniszter a műszaki terveket elkészíttette s megyénk alispánját felhívta,

hogy a tervezet alapján az érdekelt felekkel tartson új tárgyalást. Valóban kívánatos lenne, hogy ezen megfeneklett ügy is kissé gyorsabb mozgásba jöjjön s az indóház valamint az alsó malom elárász-tásának s egyesek minden évben ismétlődő káro-sodásának egyszer már vége szakadna!

— **Szelvihar.** Kedden oly erős szelvihar dühöngött egész délután késő estig, hogy alig lehetett az utcákon járkálni. Fákat tört ki, széna boglyákat döntött fel s fedeleket bontott meg, így pl. a főtanoda új szárnyáról a pléh szegélyt mint egy lenge szoknyát felkanyarította s szemérmesen betakarta vele a nagy kémény felső nyílását. A szél megszünte után szállingani kezdett a hó s reggelre 1/2 láb magas hóréteg takarta a vetéseket s a tél kopárságait.

— **Hymen.** Dr. Farnos Árpád, a megyei kórház derék orvosa, f. hó 26-án tartja esküvőjét Kolozsvárt Polyánszky Olga k. al., — a nemzeti színház kedves tagjával. Fogadják legjobb kívánataikat.

— **Verespataki hírek.** A „Dalkör” saját pénz-tára javára f. hó 26-án tánczezel egybekötött nagy séta-hangversenyt rendez. — A községi regalek kiadása nem sikerült oly jól, mint a múlt évben; mintegy 1300 forint kevesebbet fog a pénztár kapni.

— **A magyarigeni olvasó-egylet** folyó hó 27-én tarisnyás mulatságot rendez; e vidéki kis kör méltán megérdemli a pártolást.

— **A locomobil- és eséplőgépközlekedők tanfo-lyama** a budapesti állami közép-ipartanodánál (VIII. kert-let, Sándortér. szám) 1888. évi január 2-án nyílik meg s márczius hó végéig tart. A tanfolyamra felvétetnek önálló lakatosok, kovácsok, azok segédei, gépgyári munkások, okleveles gazdák, valamint oly gazdák is, kik 18 ik élet-évköket betöltöttek. A tandíj 5 forint. A beiratások deczem-ber 20-ik napjától január 2 ik napjáig tartanak; vidékiek levélben is jelentkezhetnek, személyesen csak január 2-án, a tanfolyam megnyitására kell jelentkezniök. A bu-da-pesti állami közép-ipartanoda.

— **A kisdédóvó intézet évi zárünne-pélye Nagyenyeden.** A helybeli kisdédóvó inté-zetben a folyó évi zárünnepély decz. hó 17-én tartatott meg, kevés számu, de a kisdédek iránt annál melegebben érező nagyérdemű közönség jelenlétében. A kisdédek számára felállított egy-szerű karácsonfa felkészítése költségéhez járultak Kovrig Tivadarné ő nagysága 5 frttal, ez összegből az ő nagysága által megjelölt 3 gyermek és pedig 2 fiu egész öltönyt egy leányka 1 téli kendőt összesen 4 frt 9 kr értékben kapott, özv. Dr. Donogányné ő nagysága adott 96 drb játék szert 80 drb süteményt és egy kosár almát. Egy név-telen gyermek barát 50 kr és egy véka almát, t. Lázár Imre 3 frtot. A Kovrigné ő nagysága által adott 5 frtból maradtott 91 krt hozzá adva a 3 frt 50 krhoz lesz 4 frt 41 kr, de ez a már tervbevetett kiosztáshoz elég nem lévén, övó-bácsi kiegészítette 1 frt 27 krral s így lett kivi-hető az, hogy minden gyermek kapott valamit. Az 5 frt 68 krból 1 frt árért a kicsinyeknek bol-dogító örömeire beszereztetett egy véka dió 70 drb kicsi zsebkendőt 4 frt 68 krrt. Es így minden gyermek kapott egy-egy zsebkendőt, a mibe a ki-osztott ajándékot hazavitte. — Az igen tisztelt adakozók fogadják hálás köszönetem s kérem tart-sák meg e szegény intézetet továbbra is jó indu-latukba és pártfogásukba. Szendi Grohman Károly kisdédóvó.

— **Nyilvános számadás** a nagyenyedi Bethlen-főiskola theol-giai dalkara által deczember 17-én rendezett hangverseny pénztári eredményéről. Bevétel: 1. jegyekből 128 frt 80 kr; 2. felülfizetések-ből 7 frt 50 kr; összesen 136 frt 30 kr. Kiadás 54 frt 15 kr; ma-radt tiszta jövedelem 82 frt 15 kr. Felülfizetni sziveskedtek: nagy-ságos Gáspár János tanfelügyelő 2 frt, Orgonás Zsigmond 1 frt, Janesó Sámuel 1 frt, Kovács Gyula polgármester 1 frt, Szongott Gergelyné 1 frt, Derzai Lajos 60 kr, Gyalai Károly 50 kr, Papp Gyula 40 kr. Midőn van szerencsénk nyugtázni e szives felülfizetéseket: egyszersmind kedves kötelességünk kifejezni a theol-giai dalkar forró köszönetét mind a felülfizetők iránt, mind a hangversenyt megjelenésével meg-tisztelő közönség iránt. Nagyenyeden, 1887. decz. 20. Z a y z o n J á n o s a theol. dalk. elnöke. Kovács Árpád a theol. dalk. pénztárnoka.

CSARNOK.

Karácson szombatján.

Mig itt, a városban, a hóletől sikos járdákon a nyüzsgő nép tolong, a hintók dűbörögve futnak ide s tova; vig kacaj, dévaj beszélgetések, bolondos élecek, cifra kira-katok emlékeztetik az embert a n a g y n a p r a, addig én a fénytelen, sötét égbolton végig futok szememmel s gondolatomban ott állok még az én édes jó falumnál, hol te nyugoszol jó apám.

Az év repül millió társa után a sirba, a te sírfád is minden évben egy arasznyit süpped, hantod egy brasz-nyit horpad. De valahányszor reá gondolok arra a süp-pedő sírfára, horpadó sírdombra, mindig eszembe jut gyermekkorom tarka ábrándjainak tanuja, árnyas környékű békés hajlék, hol fel nőttem, az én falum.

Talán ép e perczen, midőn e sorokat írom, még zűg a templom tágas boltívei alatt az orgona méla hangja, a két nagy hársfa zuzmorás ágaiu megtörik a bucsuzó nap utolsó sugara s bevonja a tájat ragyogó költő-szettel.

Talán ott állanak a templom czimtermében a jó falusiak, kik fedetlen fővel hallgatják lelkeszők jó kívá-natait. S aztán eloszolnak. A kis hajlékokban kigyul a fény, a család kicsinyje-nagyja letelepszik az asztalok mellé friss sütetű kalácsra, mázos, diós lepény evésre. Az ablakokon kiszűrődő fénynél, a ropogós havon meg-érkeznek a kántálók s hirdetik:

„A nemes Betlehemnek városában:
Gyermek születék szűztől e világra,
Örömet hozott Ádám árváira,
Maradékaira.”

A kántus vezetője oda áll az ablak alá, bekialtja a jó estvét s elmondja ékesen, hogy:

— **Hálát adunk Istennek, Isten ő felségének, hogy megadta érnünk szent karácson napját, ugymint Krisz-tus urunk áldott születésének napját. Virassza fel is az Isten mindnyájokat holnapra, hogy dicsérhessék a kicsi Jézuskát.**

Ennyi jó kívánatra kinyílik az ablak. A gazda él-kesen köszöni meg a jó kívánatokat s viszonzásul percz-czel, lepénnyel, borral s néhány krajczárral ajándékozza meg őket.

Aztán tovább mennek. A nyil egyenes utcázt végig járnak. Nem marad megtszeteletlenül senki. Csak ott, a falu kutja mellett surrannak el egy ház előtt oly neszte-lenül, hogy még lépteik sem hallatszódhatnak be az első házba, a Biró András házába.

Szomorú története van ennek nagyon. Két éve már, hogy történt, nagy karácson napján. Csinált bokrétákat kapott minden legény a sapkájába szíve választottjától. Minden leány kezében jöszagu levandula volt, mintha nem lettek volna virágok ők a nélkül is. De mindnyá-jok között egy sem volt oly szép virág, mint a Biró András hajadon leánya, Zsuzsika.

Mozdulata báj, szépsége fenség, két szemé mint a magos fensik kék tava, hangja mint a melázni hívó ezüst harang ringása. Előtte állott a tulsó sorban jegyese, Ju-genyey Gyuri is, kinek apja szácta. Biró Zsuzsika előtt állott pár hét mulva az a világ, mely félig sejtetem, félig vágyakozás. Mert őt nem úgy nevelte apja, mint más leányt szokás. A Zsuzsika élete kopár, meddő vala, hol sem szellő, sem patakmoraj, sem verőfény nem volt, ha-nem csak apai szigor.

Férjhez menni! Hiszen e szóban egy leánynál ben-ne van minden a mi vágy, ábránd, álom és rajongás van. Ott rajzik szüntelen agyában e szó, mámoros öröm-mel csak azt a napot várja.

Szegény Zsuzsika, bezzeg ő nem várta. Hiszen ő még azt sem tudta, hogy mi a szerelem? A fényes nap-sugaras levegőben őt nem látta senki bolyongani a Maros partján, mint teszik ezt leány társai. Előtte nem röpked-tek himes pillangók párosával. Ő sohi sem tudta, hogy miért énekelnek a madarak, miért pipel a szalonka sze-relmése után. . . . Ott tanulta ő meg mindezt a tem-plomban nagy karácson napján, ezelőtt két évvel.

Dicsőség a magasban Istenünknek, dicsérje őt a föld és a nagy ég, im megtestesült a nagy eszme, meg-született a názárethi Jézus, a világ megváltója. Bizony megszületett, bizony megváltotta Biró Zsuzsikát is.

Ez a szó, ez a hang belopódzott a Biró Zsuzsika szívébe. A szöszék bársonya fölött álló ifjut bevonata a deczemberi napsugár csillogó fénye glóriával. És ez a fényes, ragyogó alak oda vésődött szíve táblájára, mintha saját tükörnek halvány mása lett volna a repeső napu-gár, mely befolyta az ifjut fényel. Ő megértette a han-got s úgy tetszett mintha élete szebb életre fessene, ha szeretné őt az az ifju. Ugy tetszett, mintha egy rejtélyes szellem, ott ben a szívben, szitogatná a vészthozó tüzet. Ime a jövendő király, a népek pásztoraának innepen, ő látja tisztán a betlehemi csillag világánál a ki született, az Ur Krisztust.

És a megszületett Jézus, kinek lészzen vállán feje-delemtség, kinek nevet nevezik csodálatosnak, erős, ha-talmas Istennek, nem tudta megmenteni Biró Zsuzsikát. Pedig lelki szemei előtt megnyílt az örvény. Látja, hogy csak egy lépés választja el a mélységtől, a hol elvész leikének minden föllengző vágya, minden kilátása, minden reménye. . . egy ismeretlen ifju miatt. S mégis, mikor kijöttek a templomból, senki oly mosolygós nem volt, mint ő. Szívében ott rajzott az ifju arca ezer meg ezer változatban. Hangja ott rezgett a légtérben körülötte, ott zavargott a fülében szüntelen. Egész hazáig róla beszélt és az estvői tánczban már énekeltek a Biró Zsuzsika nótáját:

„A legátus papolt tegnappa szepet, di á Szörnyen megrikatta az egész népséget.”

De más tanítást tesz a vén tisztelőt, Amenig szunyadsz rajta, oly öreges.

sorokat írom, még
orgona méla hangja,
megtörök a bucszó
ját ragyogó költő-

ezimtermében a jó
lelkészek jó kívá-
njalékokban kigyul-
lepszik az asztalok
diós lepény evésre.
pogós havon meg-

sában :
világra.

blak alá, bekiáltja a

ő felségének, hogy
at, ugymint Krisz-
Virasza fel is az
liesheresség a kicsi

ablak. A gazda él-
s viszonzásul perecz-
jezárral ajándékozta

egyesen utczát végig
seuki. Csak ott, a
naz előtt oly neszte-
zódának be az első

nyagon. Két éve már,
Csínált bokrétaikat
sziva választottjától.
ndula volt, mintha
l is. De mindnyá-
írág, mint a Biró

két szeme mint a
melánzi hívo ezüst
sorban jegyese, Ja-
Biró Zsuzsika előtt
félíg sejtetem, félíg
apja, mint más
meddő vala, hol
tény nem volt, ha-

n egy leánytól ben-
alom és rajongas-
szó, mámoros öröm-

n várta. Hiszen ő
em? A fényes nap-
bolyongani a Maros
Élőtte nem röpke-
sem tudta, hogy
pal a szalonka sze-
mindent a tem-
két évvel.

ek, dicsegette őt a
nagy eszme, meg-
megváltója. Bizony
Zsuzsikát is.

ott a Biró Zsuzsika
ló útját beronta a
glóriával. És ez a
ve táblájára, mintha
na a repeső napsu-
megértette a han-
életre felesle, ha
mintha egy rejtélyes
a a vészhozó tüzet.
orának inuépén, ő
ánál a ki született,

lészen vállán feje-
latosnak, erős, ha-
teni Biró Zsuzsikát.
örvény. Látja, hogy
gtől, a hol elvész
den kilátása, minden
att. S mégis, mikor
osolygós nem volt,
reza ezer meg ezer
gben körülötte, ott
házáig róla beszélt
k a Biró Zsuzsika

szépet, d. á
népséget.

tisztelotes,
öröges.

De az a legátus úgy kitudja rakni,
Kész volnék napestig szomjan is hallgatni.

Órultem, ha tegnap felénk be-be néztek.
A szent ige mindjárt jobban megigézett.

Isten bocsá bűnöm, ha úr lánya volnék,
Többre nem is vágnám — legátushoz mennék.

Biró András elég gazdag volt arra, hogy kifizessen
tiz doktort, hat patikát, de a lányát meggyógyítani
nem tudta.

Virághullás volt, Biró Zsuzsikát eltemették.
Azért nem szabad a kántálóknak megállni Biró
András háza előtt, mert karácsonszombatja nem békes-
séget és jóakaratot hozott, hanem gyötrelmet és mély
bánatot. Elekes László.

KÖZGAZDASÁG.

— Fényes rehabilitáció. Tudvalevő, hogy
Z e l l e r i n Máttyás az ország egyik legelőkelőbb gyárosa
s udvari szállító, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa
és a Ferencz József rend lovagja ellen egyik elbocsátott
hivatalnok bosszúból hamis feljelentést tett olyképen,
hogy azt állította, miképen az elsőrangú czég a kormányt
a megrendelésére eszközölt munkálatoknál megrövidítette.
E feljelentés folytán megindított elővizsgálat következtében
azonban a m. kir. büntető törvényszék e hó 12-én kelt
44135 számú végzésével a további eljárást a czég ellen
beszűntette, mert az elővizsgálat folyamán minden kétséget
kizárólag kiderült, hogy az egész hamis vád r o s z a k a
r a t u b o s z u k i f o l y á s a é s m i n d e n r é
s z é b e n a l a p t a l a n. E végzés indokolása kiemeli,
hogy a belügyi- vallás és közoktatásügyi és pénzügy-
ministeriumok által a hamis vádban említett helyeken így
többek közt a klinikánál, a Herkulesfürdőben a nemzeti
színházban, az operaházban stb. eszközölt alapos helyszíni
vizsgálat kiderítette, hogy a czég által említett helyeken
végzett nagyobb szabású víz- és légszuszévezetési, fürdő és
vízmű berendezési munkálatok kifogástalanok és teljesen
megfelelnek a szerződési feltételeknek. — Hazánk e diszes
és nagyszabású ipartelepének ily fényes rehabilitációján
minden jó hazafi csak örülhet.

— Pártoljuk a magyar ipart. Nemes czélu
mozgalom indult meg a magyar ifjuság körében.
— Mint fővárosi levelezőnk írja, egyesületet ala-
kítanak, melynek czéja a hazai ipart pártolni s a
külföldi verseny ellen teljes erővel védelmezni. A
czél oly nagy fontossága, hogy a társadalom min-
den osztályának sorakozni kellene e zászló alá,
mert csak így várható súlyos viszonyokkal küzdő
iparunk felvirágozása. Ez összműködés terjesztését
czélozza Szalády Antal fővárosi pótkávégyárosnak
a „Hunghária” gyógykává és a nemrég forgalomba
hozott, de már is általánosan kedvelt „Szalády-
pótkává” feltalálója és készítőjének közelebb a
magyar háziasszonyokhoz mint, honleányokhoz ki-
bocsátott körlevele is, a melyben felhívja figyel-
mőket a külföldről behurczolt számtalan iparcikkre,
melyekkel az egész ország el van árasztva. Ezeket
nyakra-főre tukmálják a közönségre, mely drága
pénzen veszi a sokszor silány, rozsz portékát, holott
ittthon készült jobb magyar árut ép oly árban, sőt
olcsóbban kaphatna. Ha tudná a közönség, hogy
az illető külföldi cikkek készítői mennyire nem
barátjai, sőt ellenségei a magyarnak s csupán
azért tolakodnak közénk, hogy pénzünkön meg-
gazdagodhassanak, bizony készszer is meggondolná,
hogy a külföldi gyáros zsebet tönje-e, vagy saját
előnyére is, a magyar ipart pártfogolja. Hiszen élő
példa csehek elbizakodott hajszája a magyar áruk
ellen a poroszoknak ellenünk irányuló védvamos
politikája és mégis épen ezek, — hogy a sok
közül egy párt emlitünk példálul a cseh Manilla
Vemim s a porosz F r a n c k-pótkávékat özönnel
küldik a nyakunkra, hogy viszonzásul, mivel ők
nem vesznek tőlünk, mi vegyük az ők áruikat.
Ezekkel szemben nemcsak szükséges, de hazafias
kötelessége minden magyarnak sorakozni, külön-
sen pedig a magyar nőknek, mint a háztartás
vezetőinek oda hatni, hogy ezentul egy magyar
nő se vegyen külföldi cikket s most — mikor
a téli évszakkal beállott a kávéfogyasztás ideje,
mikor azok is visszatérnek e tápláló italhoz, akik
egészségi szempontból nyáron át nem éltek kávéval
ne használjanak a kávéfőzéshez külföldi Franck-
féle vagy más egyéb pótlékokat, annál is inkább,
mert itt van a teljesen kipróbált, kitűnő zamatu
és a külföldinél minden tekintetben jobb magyar
pótkává a „Szalády-kává”, mely nem is drágább
a külföldinél. Hogy erről minden magyar házi-
asszony meggyőződhessek, Szalády bárkinek küld
ingyen és bérmentve mintacsomagot, aki hozzá
(Andrássi ut 86. sz.) ez iránt levélben, vagy leve-
lező lapon fordul.

— Gyógyszerek hamisítása Már volt alkalmunk
felemlíteni, hogy a gyógyszerek hamisítása mesés mérve-
ket ölt. Most abban a helyzetben vagyunk, hogy figyel-
meztethetünk egy szerre, mely jósága és közkedveltségénél
fogva a legnagyobb mérvben hamisították és utánzatják.
Ez a 40 év óta ismert és az egész civilizált világban

elterjedt Dr. Popp udvari fogorvos Anatherin szájjvíze,
mely 50 krajczáros, 1 frtos és 1 frt 40 kros üvegekben
minden gyógytárban kapható. Miután azonban e szájjvíz
kitűnő volta folytán igen keresett czikk, az illető hamisítók
valami nagybörbész általmas kotyvalékok készítenek s
„Anatherin szájjvíz”-nek nevezik el, sőt gyakran Popp
dr. nevét is felhasználják, hogy a könnyen hívő közönséget
lépre vigyék ami annál is inkább sikerül nekik, mert az
ő mixturájukat olcsóbb áron adják — a verőnek azt
állítva, hogy ez valódi Anatherin szájjvíz. E hamisítások
oly általánosok, hogy csupán az osztrák-magyar monarchia-
ban százával léteznek ilyenek; melyekkel szemben a valódi
Anatherin szájjvíz feltalálója Popp dr. ur a legszigorubb
rendszabályokat fogantatosította. A ki fogai és szája szép-
ségét és egészségét fennakarja tartani, csak a valódi
Popp-féle Anatherin szájjvizet fogadja el, mely minden
gyógytárban található. Helyben kapható: Varró F. és
Kovács J. uraknál.

— Nehány szó Hoff János maláta-kivonat
készítményeiről. Egy fővárosi könyvmatu lapban Dr.
Nagy Sándor következő érdekes közleményét olvassuk:
Tény, hogy Hoff János maláta készítményei különösen
maláta-kivonat egészségi sőre, töményített maláta-kivonata
maláta cukorkái stb. a gyomor, mell és tüdő különböző
bántalmait, elnyálkásodása és köhögés ellen, kitűnő szol-
gálatokat tesznek. Hatásukat bizonyítja elterjedtségük,
mert Hoff maláta-készítményei tudvalevőleg minden világ-
részben, több mint 27.000 raktárban találhatók és kitűnő
gyógyeredményük folytán szegény és gazdagnál egyaránt
kedveltnek. Közelebb Dr. Nagy a czég központi raktár-
ában volt és ez alkalommal Hoff urat néhány órási könyvben
lapozgatni látta. Midőn Hoff a dr. kíváncsiságát észrevette,
egy könyvet mutatott neki, mely jelentékeny számú ere-
deti elismerő leveleket és magasrangú személyek meg-
rendeléseit tartalmazta. Egyszerre az orvos egy status
sürgőnyt pillantott meg a be nem avatottak részére ti-
t o k z a t o s n a g y „S”-el. „Küldjön azonnal 13 palack
Hoff-féle sört József főherczeg ő Fensége főudvarmesterei

Sz. 4133-1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy
Nagyenyed város végrehajtónak 90 frt tőke, ennek 1885. évi
április 1-től járó 6% kamata 10 frt 75 kr költségekvetelésének kielégíté-
tése végett végrehajtást szenvedő Ludvig Károlyné Bartha Bertának a
nagyenyedi 1065 sz. telekjegyzőkönyvben A+ 2. 3. 4. 5. rendszám
alatt foglalt fekvéségei 465 frt megállapított kiküldési árban a nagy-
enyedi telekkönyvi iroda helyiségében

1888. évi február hó 10. napján, d. e. 10 órakor
tartandó nyilvános árverésen, kiküldési áron alól is eladatnak.
Venni szándékoztatók kötelesek a kiküldési ár 10%-át készpénz-
ben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoylam-
mal számított óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a kikül-
dött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2
egyenlő részben 15 és 30 nap alatt köteles a feltételében megnevezett kir.
adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbösen az árverés megállapított feltételei alóliirt telekkönyvi
hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyenyed város tanácsánál
megtekinthetők.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. november 3-ik.

Szentpáli Károly,
kir. aljbíró.

— Felvétetik egy jó háztól való fiu,
mint tanoncz, — ki legalább is egy gimnáziumot
végzett, — fűszer, festék és gyapot-áru
üzletembe.

Nagyenyeden, 1887. decz. 24.

1-3 HARMATH MIKLOS.

Sz. 4134-1887.

tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság
részéről közléstetik, hogy
farezádi Sándor Miklós végrehajtótól 105 frt 40 kr tőke, 9 frt
70 kr eddigi költségvetelésének kielégítése végett végrehajtást szen-
vedő Debrecezi Józsefné Varga Teréz ellen s illetve Feiler Farkas
késedelmes vásárló ellen u t ő b b i veszelére és költségére a nagy-
enyedi 641. sz. telekjegyzőkönyvben A+ 1. rendszám alatt foglalt
fekvő s 2/3. edére telek és egész előtérre 608 frt megállapított kikül-
dési árban alóliirt telekkönyvi iroda helyiségében

1888. évi január hó 17-ik napján délelőtt 10 órakor
tartandó nyilvános árverésen kiküldési áron alól is eladatnak.

hivatalához Alesntra; és tovább: „A 13 palacknyi kül-
deményt ismételve minden ötödnap.” Főudvarmesterei
hivatal Alesntra, és folytatól: „Küldjön 11 palack Hoff-
féle malátsört Margit főherczegnő ő fensége részére
Piuméba” (a főherczeg leánya) stb. A főherczegi család
nyáron át Tátrafüreden tartózkodott, mely idő alatt a külde-
mény folytonos használatra oda rendeltetett. Miután ezen
egészségi gyógytápszert ejtő mártílyen ajtók is nyitvák, nincs
szüksége további ajánlásra! Csak annyit kell még megjegyez-
nünk, hogy ezen készítmények, eltekintve gyógyhatásuktól
táplálók és kellemesen élvezhetők, úgy hogy az, a ki pénzt
ezen 40 év óta kipróbált szerekre költi, egész biztos
lehet, hogy meg nem bánja. A Hoff-féle készítmények
kaphatók a magyarországi főraktárban, Budapestben zsbárus-
utca 7.

— Hatásos gyógyszerek. Ma midőn mindenféle
kontárkodó ember ajánl u. n. „hatásos” gyógyszereket,
nem eléggé ajánlható, hogy csakis szakemberek által ké-
szített szereket vásároljanak, mert ezek csak hosszú bu-
várlatok után és képzettségüknek megfelelő komolysággal
bocsátják szereiket a közönség elé. Fácányi Ármin igen
tekintélyes budapesti gyógyserész úr ez-éltől másfél év-
tizeddel hosszú tanulmányozás után állította össze a most
már országszerre ismeretes magyar édes mustárját, mely
mindennemű gyomorhaj és ezekből származó betegségek-
nél bámulatos eredményt mutat fel. E sorok írójának volt
alkalm a több ezer szimra menő közsződ levelekre te-
kinteni, melyek legtöbbször 12 heti használat után igen
súlyos esetekben tökéletes meggyógyulásról tesznek ta-
nuságot.

— Szerk. Izenet. „Egy jelen volt” helyt. Czikke tárgy-
halmaz miatt elodázott. Jövő számunk egész terjedelmében hozandja.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILAGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Árverezni szándékoztatók kötelesek a kiküldési ár 10%-át kész-
pénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett
árfoylammal számított óvadékképesnek nyilvánítt értékpapirokban a
kiküldött kezéhez letenni.

A vételár pedig vásárló az árverés jogerőre jutása után 2
egyenlő részben 15 és 30 nap alatt a feltételekben megnevezett kir.
adó, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbösen az árverés megállapított feltételei alóliirt telekkönyvi
hatóságnál a hivatalos órák alatt és Nagyenyed város tanácsánál
megtekinthetők.

A kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagyenyeden, 1887. évi november 14.

Szentpáli Károly,
kir. aljbíró.

FONTOS

az étvágytalanság, gyöngye emésztés, felbő-
fögés, gyomor és bélhurut, nehéz lélegzés,
májhaj, aranyér és egyéb a gyomortól
származó betegségekben

— SZENVEDŐKNEK —

Fácányi Ármin gyógyserész

(Budapest, X. kerület, Kőbánya)

által már másfél évtized óta készített

MAGYAR ÉDES MUSTÁRJA

Fennebbi bajokban — bármily idűltek —
a legrövidebb idő alatt, bámulatos eredmé-
nyeket hoz létre, mit bizonyít ama rendki-
vüli sok hálaírat, melyeket bárki megtekinthet.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üvegnek 50 kr.

Kivonat egy hálalevelelől.

T e k. ú r! A f. hó 5. én küldött 2 üveg mustár, fo-
gyatékán van. Az első üveget sem fogyasztotta el a nőm s
már is igen nagy javulás állott be. Most már egy gyenge
hét óta majdnem egészen jól érzi magát. — Köhögése rit-
kán jön elő, a köpés könnyen felszakad és már semmit se
szend. Körek még 4 üveget stb.

Matiss Antal, földbírtokos.

Sikabony (u. p. D.-Szerdahely) 1887. decz. 16.

1-3

— Mutatványszámokat ingyen és bérmentesen. —

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja a

Képes Családi Lapok

1888-ik év január hó 1-én

A TIZEDIK ÉVFOLYAMANAK

második negyedébe lép. A „Képes Családi Lapok”, mint társadalmi, szépirodalmi
s ismeretterjesztő hetilap, eddig is megbecsülhetetlen szolgáltatást tett a magyar nem-
zeti közművelődésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nél-
külözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos, élénk s a legszigorubb kritikát
is kiálló olvasmányai a legjelesebb magyar írók tollából erednek s a külföldi irodalomból csak
a szinaranyat mutatják be az olvasó közönségnek. A gondos élénk szerkesztés, az izléses és
diszes kiállítás, az eszme és az érzelem nemesítő tartalom, a jó izlés, a legjelesebb külföldi
lapok képeivel versenyző művészi kivitelű képek: szellemi kincsé avatják minden számát.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára: Egész évre 6 frt, Félévre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr.

— Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés. —

Mutatvány-számokat ingyen és bérmentesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala
Budapestben, V. ker., nagy korona-utca 20. sz.

1-5

Van szerencsém a nagyérdemű mélyen tisztelt pártoló közönséget alázatos tisztelettel tudatni, hogy a

Karácsoni ünnepekre és Újévre

legalkalmasabb ajándékok és játékszerek, és választékban megérkeztek, melyeknek kirakata átnézésére bátorodom a szokott tisztelettel meghívni.

A jelen évadra

játékszereim

sokkal több választékban érkezett, mind az előző években legkisebbnek valótól kezdve egész a felnőttéig; ezek között bátorodom megjegyezni, hogy az újabb időbe olyan igen kedvelt mosható és törhetetlen **babák** a legkisebbtől kezdve **mozgó kerek lábbal és fejfelj**, valamint az igen kedvelt **kő összerakó építő játékok** szintén nagy választékban kaphatók; továbbá

MAJOLIKA TÁNYÉROK,

gyümölcs- és kenyér tálak, kávé szervizek, Japán tea szervizek és théak. igen szép Makárt csokrok francia Majolikából készült rózsabokor gyertya mangetták és illatszertartók drbjá 50 krtól — 1 frtlig leszállított szabott árban kaphatók.

Továbbá

GŐZ-MŰMALMI LISZTEK

a legjobb minőségben kaphatók, — jutányos árát a következő ÁRJEGYZÉKBEN mutatom be.

Szám	Minőség	100		
		100	10	1
		frt/kr	frt/kr	kr
0	Legfinomabb királyliszt	14 20	1 46	15
1	Finom királyliszt	13 80	1 40	14
2	Legfinomabb lángliszt	13 35	1 36	14
3	Finom lángliszt	13 —	1 32	13 1/2
4	Montliszt	12 60	1 28	13
5	Zsemleliszt	12 20	1 25	12 1/2
6	Fehér kenyérliszt I.	11 80	1 20	12
7	Fehér kenyérliszt II.	11 50	1 17	12
8	Félfehér kenyér vagy rántásliszt	10 80	1 10	11
8 1/2	Barna kenyérliszt I.	9 45	—	10
8 1/4	Barna kenyérliszt II.	7 40	—	8
9	Közliszt	6 25	—	7
10	Dereze	4 70	—	5
11	Korpa	3 80	—	4

Megjegyezni bátorodom, hogy **lisztjeim** az ország leghíresebb malmából a **Debreczeni István**

féle malomból valók és mivel a Tiszavidéki buza minden más búzát felülmúl, így mondhatom, hogy ezen leghíresebb malom örleményei minden más malmok számainál jóval fehérebbek és szaporábbak.

Mindenkinek kívánatra

M I N T Á K

ingyenszolgáltatnak.

Kész szolgálja

BISZTRITSÁNY LAJOS.

4-4

Hirdetmény.

1. **Mártonffy testvérek**-féle a Rétesben lévő alsó és felső legnemesebb fajjal bíró szőlők,
2. a **Hosszuban** egy nagy puszta, szőlő és gyümölcsfákkal ellátva,
3. a **Herschán** új iskolával berendezett és nemes fajokkal ellátott szőlők

örök áron

eladók. — Ertekezni lehet:

3-3

DRÁGOMÁN DOMOKOSSAL.

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánlatik:

I. „MAGYAR HÁZIASSZONY”

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap. — A magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képviselet a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos háziasszony és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvashatják. A csinos kiállítású lapnak előfizetési ára: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához intézendők és a hó bármely napjától elfogadhatók.

A „Magyar Háziasszony” kiadóhivatala mutatvány-számokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez iránt hozzá — legelőszérűben levelező lappal — fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál sem szabadna hiányozni, mivel utmutatása szerint több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani.

A „Magyar Háziasszony”

kiadóhivatala Budapest, nagy-korona-utca 20. sz.

II. MAGYAR HÁZIASSZONYOK NAPTÁRA.

1888. évre a legértelmesebb naptár. Ára füzetben 1 frt, diszkötésben 2 frt, ajánlott küldéssel 20 krral több. Megrendelések legelőszérűben postautalvánnyal a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához:

Budapest, V. ker. nagy-korona-utca 20. sz.

1-5

ÚJ IFJUSÁGI IRATOK ÉS KÉPES KÖNYVEK,

kaphatók

WOKÁL JÁNOS

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

NAGYENYEDEN.

BÓRHARISNYA, öt elbeszélés az ifjuság számára, írta Cooper S. F., fordította Fűredi Ignác, hat színes képpel 2 frt.

A HUSVÉTI TOJÁSOK és öt más elbeszélés az ifjuság számára, írta Schmid Kristóf, hat színes képpel 2 frt 30 kr.

TÜNDÉR MESÉK, tizennyolc színes képpel. Jó gyermekeknek meséli Elemér Bácsi — 2 frt.

TÜNDÉR LIGET a gyermek-élet változatos képei, írta Mikszáth Kálmán 2 frt 40 kr.

MESÉK és REGÉK gyermekek számára, írta Taylné Henthaller Mariska, tíz képpel — 1 frt 30 kr.

A ARANYOS ELBESZÉLES fiatal lányok számára, írta Kürthy Emil, diszkötésben — 1 frt 80 kr.

IGAZ TÖRTÉNETEK és MESÉK. Az ifjuság számára a legjelesebb kútfók után írta Tanító néni, számos képekkel, köve 1 frt 40 kr.

NÉGY MESE a gyermek-ifjuság számára, írta Pósa Lajos, képekkel, köve 1 frt 20 kr.

MAGYAR MESEKÖNYV jó gyermekek mulattatására, hét színnymatu képpel Karlovsky Bertalantól, diszesen köve 2 frt 80 kr.

ANDERSEN ÚJABB MESÉI, ford. Szép József, számos fametszvénynyel és négy színnymatu képpel, köve 1 frt 40 kr.

E Z E R E G Y legnépszerűbb, legszebb magyar népdal 1 frt.

HATSZÁZ MAGYAR NEMZETI DAL szavalmányok és dalok gyűjteménye, negyedik javított és bővített kiadás, köve 1 frt. Dúsan aranyozva 2 frt.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 — —
Negyedévre . . . 3 50 —
Egy óra . . . 1 20 —
Egyes szám helyben 4 kr.
Vidéken 5 kr.

Százalék nem adatik.

Kiadóhivatal:

Budapest, nádor-utca 7. sz., földszint, hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

PESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztési iroda:

Budapest, nádor-utca 7. sz. I. emelet, hová a lap szállítási részét illető minden közlemény intézendő.
Bérmentellen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek fel Franciaország részére pedig John F. Jones & Co. Párizsban, 81 bis, rue du Faubourg Montmartre.

Pártoktól és kormánytól egyaránt független közlöny.

A ma tíz év alatt, mely a **Pesti Hirlap** megalapítása óta eltelt, a magyar olvasóközönség rokonszenvvel évről-évre fokozódó mérvben fordult a lap felé, úgy hogy ma, mikor a **Pesti Hirlap** immár **tízedik** évfolyamát éli, — kétségbevonhatatlanul a **legkedveltebb és legelterjedtebb lap Magyarországon.**

A hazai közönség e pártatlan bizalma és rokonszenvvel arról tanuskodik, hogy a **Pesti Hirlap** mindig híven megtartja azt az irányt, melyet maga elé tűzött.

Független volt eddig s független marad ezután is minden irányban, **pártoktól és kormánytól egyaránt.**

Erős, öntudatos, magyar nemzeti politika, ez jelszava a Pesti Hirlapnak. Határozottan szembeáll mindazzal, ami a politikának újában áll, de nyíltan helyesli, ha akár a kormány, akár bármelyik országos párt úgy jár el, a mint azt e politika érdekei követelik.

Ez teszi lehetségessé, hogy a **Pesti Hirlap** munkatársai közt különböző pártállású kitűnő publicisták sorakoznak. **E függetlenségben rejlik a lap ereje,** melynél fogva megmondhatja az igazat minden irányban, a kormánynak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az ellenzéknek.

A Pesti Hirlap vezetői: Pulszky Ferenc, ifj. Ábrányi Kornél, Horváth Gyula, Eötvös Károly, Törz Kálmán, Schwaroz Gyula, Borostyáni Nándor és dr. Kenedi Géza írják.

Ugyanők dolgozataikkal gazdagítják a tárcarovatot is, melynek rendes munkatársai azok: **Mikszáth Kálmán (Scarron), Agai Adolf (Csicserei Bors), Bartók Lajos, Tolnai Lajos, Jakab Elek, Kürthy Emil, Reviczky**

Gyula, Sebők Zsigmond, Szécsy Ferenc, Sziklay János, Szerényi Hugó stb.
Mikszáth Kálmán, ki a „t. Ház” folyó-sójáról immár bejutott a honatyák közé, országos hírre és kedveltségre kapott képviselőházi karcolataiban humorizálja az országgyűlési pártok és notabilitások ferdeségeit — párttekinet nélkül.

Az élénk szerkesztési rendes rovatok vezetői: **Antalik Károly** (országgyűlés és zene), **Luby Sándor** (napi hírek), **Sásvári Ármán** (külpolitika), **Schmittly József** (segédszerkesztő) stb. mindent elkövetnek, hogy az olvasó közönség igényeit a legfokozottabb mérvben kielégítsék.

A szerkesztőség élén, mint irányadó és igazgató lapvezér, **Légrády Károly** laputaladonos-főszerkesztő áll, kinek e téren negyedszázadon át szerzett tapasztalatai garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a **Pesti Hirlap** a lapok versenyében kivívott elsőrangú helyet mindig meg is fogja tartani.

Hazai és külföldi rendes tudósítók egész seregén kívül, kik — költségre való tekintet nélkül — minden nevezetesebb eseményről bő táviratokban értesítik a **Pesti Hirlap** közönségét, a szerkesztőség **külön tudósítót** küld a szükséghez képest mindenhol (még az ország határain túl is), csak hogy közönségét **első forrásból** láthassa el **megbízható** értesítésekkel.

A Pesti Hirlap színházi és hírvatata elvitázhatatlanul leggazdagabb valamennyi lapokéi közt.

A **külföldi irodalom** érdekesebb termékeit — regényekben, tárcá-rajzokban s beszédekben — gondosan megválasztva mutatja be. Nagy gondot fordít a **Pesti Hirlap** még a **közönség köréből** való panaszok s a

mindenki által szívesen olvasott **szerkesztői úzenetek** közlésére is.

S bár a legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) **két teljes ívet** — 16 oldal — **főlvágot állapotban** ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül **hetenként** még egy **zenemellékletet** is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, minőt ma egyetlen európai lap sem nyújt **közönségének.**

Mindenek kedvezmények dacára a **Pesti Hirlap** a **legoliosobb napilapnak** méltán mondható, amennyiben havonként csak 20 krral drágább az ugynevezett kis néplapoknál, melyeknél pedig ötszörte többet tartalmaz.

A Pesti Hirlap előfizetési ára:

Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . 7 — —
Negyed évre . . . 3 50 —
Egy óra . . . 1 20 —

Előfizetés — legelőszérűben postautalvánnyal — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénzek a **Pesti Hirlap kiadóhivatalába** (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Összetévesztések kikerülése végett azonban csakis **PESTI Hirlap** irandó cím gyanánt.

Tisztelettel

a „Pesti Hirlap”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, V., nádor-utca 7.

Levelező lapon nyilvánítt óhajra a **Pesti Hirlap kiadóhivatala** egy héttig ingyen és bérmentve küldi a lapot mutatvánnyal.

Legoliosobb magyar napilap.

Legoliosobb magyar napilap.

Hetenként zenemelléklet.